מבדק • שיעור 2: אפקט דומינו ונופים משתנים

גלובליזציה · גיאוגרפיה לכיתה ז׳ · מבדק קצר

טור ב׳

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

הוראות: קראו את הקטע בעיון. אחר כך ענו על **20 שאלות**. כל שאלה = **5 נקודות**. סך הכול: **100 נקודות**. אפשר לחזור לקטע בכל שלב. בהצלחה!

אפקט דומינו ונופים משתנים

כשמפילים אבן דומינו אחת, היא מפילה את האבן שלידה, וכך נופלות כל האבנים. גם בעולם קורה כך: שינוי או משבר במקום אחד משפיע על מקומות רבים. לזה קוראים **אפקט דומינו**.

דוגמה: ב־2008 התחיל **משבר כלכלי** בארצות הברית. בנקים נסגרו ואנשים איבדו את עבודתם. המשבר עבר מהר למדינות רבות בעולם.

דוגמה נוספת: ב־2021 אונייה ענקית נתקעה ב**תעלת סואץ** וחסמה אותה שישה ימים. מאות אוניות חיכו, וסחורות הגיעו באיחור לכל העולם.

גם הנוף משתנה. **נוף טבעי** נוצר בידי הטבע: הרים, נהרות ויערות. **נוף אנושי** נוצר בידי האדם: בתים, כבישים ומפעלים. בגלל **תהליכי פיתוח** הנוף האנושי גדל והנוף הטבעי קטן. יש יותר מכוניות, יותר כבישים ויותר בתים.

לפעמים אזור יבש מאבד את הצמחייה שלו והופך למדבר. לתהליך הזה קוראים **מדבור**.

גם המחירים בחנויות יכולים לעלות בגלל אירוע רחוק. כך אנחנו רואים שכל העולם קשור יחד, כמו שורה של אבני דומינו.

חלק א׳ • נכון או לא נכון (שאלות 1–3)

15 נקודות

סמנו ✓ במשבצת המתאימה.

1	במשבר של 2008 אנשים איבדו את עבודתם.	☐ נכון	☐ לא נכון
2	תעלת סואץ נחסמה לשישה ימים.	☐ נכון	☐ לא נכון
3	נוף אנושי נוצר בידי הטבע.	☐ נכון	☐ לא נכון

חלק ב׳ · רב ברירה (שאלות 4–8)

25 נקודות

הקיפו את התשובה הנכונה.

4 **איפה התחיל המשבר הכלכלי של 2008?**

א. ביפן

ב. בישראל

ג. בארצות הברית

5 **מה קורה בגלל תהליכי פיתוח?**

א. הנוף הטבעי גדל

ב. הנוף האנושי גדל

ג. יש פחות כבישים

6 **איזה מהבאים הוא חלק מנוף טבעי?**

א. הר

ב. מפעל

ג. כביש

7 **מה קרה בתעלת סואץ ב־2021?**

א. נבנתה תעלה חדשה

ב. התעלה התייבשה

ג. אונייה ענקית נתקעה וחסמה את התעלה

8 **מהו אפקט דומינו?**

א. שינוי שקורה רק במקום אחד

ב. שינוי במקום אחד שמשפיע על מקומות רבים

ג. משחק שמשחקים רק בבית

חלק ג׳ · התאמה (שאלות 9–11)

15 נקודות

כתבו ליד כל מושג את האות של ההסבר המתאים.

	מושג	אות		הסבר
9	**נוף טבעי**	☐	**א**	תקופה קשה שבה בנקים נסגרים ואנשים מאבדים עבודה
10	**משבר כלכלי**	☐	**ב**	נוף שנוצר בידי האדם
11	**נוף אנושי**	☐	**ג**	נוף שנוצר בידי הטבע

חלק ד׳ · השלמת משפטים (שאלות 12–14)

15 נקודות

השלימו כל משפט במילה מתוך המחסן. כל מילה מתאימה פעם אחת.

מחסן מילים: מדבור · סחורות · בתים

12 בגלל החסימה בתעלת סואץ, _____ הגיעו באיחור.

13 אזור יבש שהופך למדבר – לתהליך הזה קוראים _____.

14 _____, כבישים ומפעלים הם חלק מהנוף האנושי.

חלק ה׳ · קטע עלום (שאלות 15–18)

20 נקודות

השלימו את המילים החסרות בקטע. השתמשו במילים מהמחסן. כל מילה מתאימה פעם אחת.

מחסן מילים: משבר · טבעי · דומינו · כבישים

אבן 15 _____ אחת מפילה את כל האבנים. כך גם 16 _____ במקום אחד עובר למקומות אחרים. בגלל הפיתוח יש יותר 17 _____ ופחות נוף 18 _____.

חלק ו׳ • שאלות פתוחות (שאלות 19–20) — 10 נקודות

ענו במשפט אחד או שניים. אפשר להתחיל במילים המודגשות.

19 **הסבירו במילים שלכם: למה החסימה בתעלת סואץ היא דוגמה לאפקט דומינו?**

אפשר להתחיל כך: **החסימה היא אפקט דומינו כי…**

20 **תארו נוף אנושי שאתם רואים ליד הבית או ליד בית הספר.**

אפשר להתחיל כך: **ליד ___ יש ___, והוא נבנה בידי האדם.**

כל הכבוד! סיימתם

ציון: _____ / 100